

VERHOOGDE PRODUCTIECONTROLE BIEDT VERHOOGDE ZEKERHEID

HET HOE EN WAAROM VAN DE VERHOOGDE PRODUCTIECONTROLE

Voor belangrijke werven verwachten bouwheren terecht grote kwaliteitsinspanningen van alle bouwpartners. Het ontwerp, het bestek, de gebruikte producten en de uitvoering ... allemaal zijn het belangrijke parameters die bijdragen tot een kwaliteitsvol eindresultaat. Om de nodige zekerheid te bieden over de toegepaste producten, heeft de vzw COPRO zich gespecialiseerd in de keuring en certificatie van de kwaliteit en conformiteit van deze producten. Wanneer het cruciaal is dat het werk van de eerste keer uitstekend is, kan er bovendien een verhoogde productiecontrole uitgevoerd worden.

Wouter Peeters

CONTROLEVRAAG

Leidend ambtenaar

Volgens de Belgische wetgeving is bij overheidsopdrachten de leidende ambtenaar verantwoordelijk voor alle producten die op zijn werf gebruikt worden. Dat betekent in principe dat hij de betreffende producten individueel keurt en goedkeurt voor gebruik.

Niet alleen is dat een behoorlijk tijdrovende procedure, er is ook gespecialiseerde kennis voor vereist. Men dient kennis te hebben van de meest uiteenlopende zaken – van de rubberdichting van een betonbuis tot asfalt- en betonspecificaties – alsook van hoe dergelijke materialen correct gebruikt moeten worden.

Onafhankelijke keuringen

“Precies omwille van dit tijdrovende, gespecialiseerde aspect én de steeds stringenter producteisen, werd een dertigtal jaren geleden vastgelegd dat de leidende ambtenaar weliswaar verantwoordelijk is voor de gebruikte producten, maar dat deze vooraf gekeurd en geschikt bevonden kunnen worden”, zegt Ruben Verbeke van COPRO.

“Dat opende de deur voor een onafhankelijke derde partij om die keuringen te verrichten. COPRO vzw (COntrôle van PROducten) werd dan ook opgericht als antwoord op deze controlevraag. Op verschillende producten die in de wegebouw gebruikt worden, zoals asfalt, beton, vangrails en dergelijke meer,

voeren wij controles uit.

De verantwoordelijkheid van de leidende ambtenaar ligt vandaag (zeker in Vlaanderen) met andere woorden niet meer zozeer bij de controle van de producten zelf, maar eerder bij het controleren of de verschillende producten effectief gekeurd werden.

Voor de producten die door COPRO gecertificeerd zijn, kan dat aan de hand van de technische fiches, beschikbaar op het COPRO-extranet.”

CERTIFICATIE

Keuring a priori

Als een bepaald product niet aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet, is het de bedoeling om daarop te anticiperen alvorens dat product daadwerkelijk gebruikt wordt. Wat COPRO doet is een a-priorikeuring – het product wordt vooraf beoordeeld – terwijl een a-posteriorikeuring na plaatsing van het product wordt uitgevoerd.

Dat laatste is een taak voor de overheid die vaststellingen doet door, bijvoorbeeld, het boren van kernen in wegdekken en deze te onderzoeken. COPRO spreekt zich hier niet uit over de verwerking van een product; wel over het product op zich.

Certificatievereisten

Het is de sector die de certificatievereisten vastlegt. “COPRO brengt alle betrokken

partijen – aannemers, producenten, specialisten, bouwheren ... – samen om een adviesraad te vormen”, legt Ruben uit.

“Daar wordt onder meer besproken aan welke eisen een bepaald product moet voldoen. Dit wordt vastgelegd in de technische voorschriften (PTV).”

Daarnaast wordt gestipuleerd op welke manier de producent zich kan conformeren: de registers die hij dient bij te houden, de uit te voeren zelfcontrole, de externe proefnemingen die uitgevoerd moeten worden, hoe vaak externe controle vereist is enzovoort. Al deze aandachtspunten worden opgenomen in het toepassingsreglement (TRA).

“IN VERHOUDING TOT DE EXTRA ZEKERHEID DIE HET BIEDT, IS DE KOST VAN DE VERHOOGDE PRODUCTIECONTROLE VERWAARLOOSBAAR”

“Certificatie steunt in eerste instantie op zelfcontrole door de producent. Dat is goed, maar het voorkomt het risico op al dan niet bewust gemaakte fouten niet. Daarom is daarnaast ook externe controle nodig, waarvoor de certificatie-instelling een keuringsinstelling inschakelt. Steekproefsgewijs gaat deze naar de verschillende producenten om de zelfcontrole na te kijken.

Dat kan bijvoorbeeld door een bepaalde

Onderhevige producten

Voor de volgende producten voorziet COPRO de mogelijkheid voor een verhoogde externe productiecontrole:

- met cement behandelde steenslagfundering met continue korrelverdeling;
- fundering in teerhoudend asfaltgranulaat-cement;
- bitumineuze mengsels (asfalt- en/of gietasfaltmengsels);
- hydraulisch gebonden mengsels.

Bijgevoegd artikel AWV

De afdeling Wegbouw van het Agentschap Wegen en Verkeer onderkent de meerwaarde van verhoogde productiecontrole en stelde hier in 2011 een bijgevoegd artikel voor op. Dit bijgevoegd artikel kan opgenomen worden in ieder bijzonder bestek dat in Vlaanderen van toepassing is.

proefneming te herdoen in aanwezigheid van COPRO of door een product door een extern labo te laten onderzoeken en de verkregen resultaten te vergelijken met het interne resultaat en door de registers en/of de productieparameters te controleren."

VERHOOGDE PRODUCTIECONTROLE

Wanneer bouwheren grote werken aanvatten, bijvoorbeeld de aanleg van een autosnelweg of van een landingsbaan, wordt er extra veel belang gehecht aan kwaliteit. Het bouwwerk kan na twee jaar immers onmogelijk opgebroken worden omdat de gebruikte producten niet voldoen. Voor dit soort projecten werd zo'n tien jaar geleden de verhoogde productiecontrole in het leven geroepen.

"Wanneer een bouwheer voor een groot project op drie weken tijd een enorme vraag naar een bepaald product heeft, wenst hij vaak een zekerheid over de productkwaliteit die verder reikt dan certificatie alleen. De certificatie berust nu eenmaal volledig op zelfcontrole en mogelijke externe steekproeven. Een certificatie-instelling moet uiteraard vertrouwen hebben dat de producent handelt zoals het hoort, maar daar bestaat nooit 100% zekerheid over."

Tijdens de certificatiecontroles wordt doorgaans overigens gerefereerd naar het standaardbestek, waardoor er geen controles naar overeenkomstigheid met de bepalingen in het bijzonder bestek gebeuren.

Directe lijn van communicatie

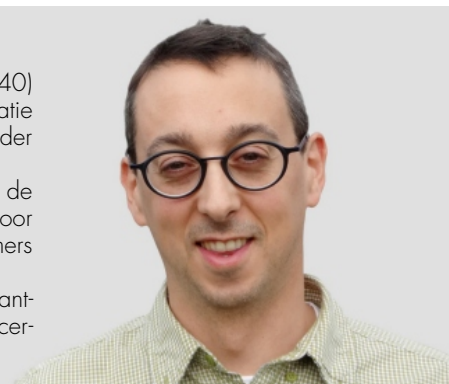
"Bovendien komt de informatie die we in het kader van certificatie via steekproefsgewijze controle vergaren en opvolgen mogelijk niet

Wie is Ruben Verbeke?

Sinds bijna een decennium is Ruben Verbeke (40) bij COPRO verantwoordelijk voor de coördinatie van de verhoogde productiecontroles in het kader van specifieke werven.

Concreet is Verbeke de contactpersoon tussen de bouwheer en COPRO en is het zijn taak om ervoor te zorgen dat de overeenkomsten met aannemers e.a. worden nageleefd.

Daarnaast is Ruben binnen COPRO ook verantwoordelijk voor het opstarten van de uitvoeringscertificatie.

bij de bouwheer terecht. Dankzij verhoogde productiecontrole krijgen we de opportuniteit om rechtstreeks aan de bouwheer zelf te rapporteren.

Het grote voordeel hiervan is dat, wanneer we een onregelmatigheid vaststellen op een specifieke werf, we dat veel sneller aan de bouwheer kunnen communiceren, zodat hij op zijn beurt korter op de bal kan spelen."

Werkwijze

- Er gebeuren controles naar de conformiteit met het bijzonder bestek voor de specifieke werf. Deze controles starten al vóór de aanvang van de werken, zodat er zekerheid is dat de door de aannemer voorgestelde producten in overeenstemming zijn met het bijzonder bestek.
- De frequentie van de verhoogde productiecontrole is hoger dan de reguliere en gebeurt specifiek voor de gevraagde werf. De planning van de controlebezoeken gebeurt in overleg met de bouwheer, zodat er toezicht is op de belangrijkste momenten en producties.
- Er wordt voorzien in communicatie tussen keuringsinstelling en bouwheer zodat onmiddellijk gepast gereageerd kan worden op mogelijke afwijkingen op de productieplaats. Hierdoor sluit de certificatiecontrole naadloos aan op de werfcontrole en wordt het kwaliteitstoezicht sluitend.
- Na beëindiging van de werf ontvangt de bouwheer een eindrapport van de certificatie-instelling, waarin alle vaststellingen overzichtelijk worden opgelijst.

Het is duidelijk dat deze controles een verlengstuk vormen van de reguliere certificatie en dan ook uitsluitend kunnen uitgevoerd worden door de keuringsinstelling die de standaardcertificatiecontroles uitvoert.

Investing

Heel wat bouwheren van grootschalige projecten hebben er alvast geen bezwaar tegen om de minimale kost van de extra controle te vergoeden. Verhoudingsgewijs betreft het immers slechts een kleine financiële investering die in ruil bijkomend vertrouwen en extra zekerheid over het geleverde product biedt.

POTTENKIJKERS?

"De producent kan een controle bekijken als een vorm van feedback op zijn producten om deze verder te verbeteren of als inmenging. Dat is afhankelijk van producent tot producent, maar in de meeste gevallen heeft COPRO wel een goede verstandhouding met de produ-

centen, al kan het zijn dat COPRO opmerkingen maakt met grote gevolgen voor de fabrikant.

In het kader daarvan is het belangrijk dat alle partijen goed begrijpen dat COPRO een onafhankelijke instantie is en geen druk ervaart om bepaalde constructieve opmerkingen niet te maken.

Voor de bouwheer is het ook niet altijd zo evident hoe een bepaalde eventualiteit te interpreteren en hoe daar vervolgens adequaat op te anticiperen. Met de bedoeling om deze communicatie te stroomlijnen, zullen COPRO en de bouwheren hier de komende jaren rond werken."

UITVOERINGS-CERTIFICATIE

"Daarnaast is COPRO, samen met BCCA (Belgian Construction Certification Association) en op vraag van een aantal bouwheren, bezig met de ontwikkeling van uitvoeringscertificatie. Dat behelst de controle op een aantal specifieke uitvoeringen bij de aannemer, om hem daar vervolgens voor te certificeren.

Dat verschaft de bouwheer de mogelijkheid om te weten of een aannemer al dan niet voldoende gekwalificeerd is om een bepaald werk uit te voeren.

In sommige gevallen zal het een vereiste zijn dat de aannemer over het betreffende certificaat beschikt. Momenteel lopen enkele testcases en het is de betrachting om dit project in 2018 effectief te lanceren."

ZINVOL?

"Een zekere controle en het gebruik van het gezond verstand van een werftoezichter zijn nodig om na te gaan of een product aan alle normen voldoet", besluit Ruben. "Daarom is het zinvol, zeker bij producten als asfalt en dergelijke, om een verhoogde productiecontrole aan te vragen.

Men kan zich de vraag stellen of het niet mogelijk is om de verhoogde productiecontrole in de certificatie te voorzien. In dat geval is de moeilijkheid echter dat er niet langer onderscheid gemaakt kan worden tussen de verschillende werven, wat de kostprijs van certificatie beduidend zou verhogen.

Tot op de dag van vandaag heeft de bouwheer immers nog steeds de keuze voor welke werven hij voor de verhoogde productiecontrole opteert.

Welke keuze de bouwheer echter ook maakt, ik ben er van overtuigd dat het werk dat alle medewerkers van COPRO verrichten, bijdraagt aan betere, kwaliteitsvollere producten." □